

Historie- og danskfaglige spørgsmål til Mick Øgendahl og Karen Blixen

Karen Blixen boede i Kenya i 17 år fra 1914 til 1931. Hun ejede og drev en kaffeplantage. Det var hun ikke alene om. Mange europæiske lande havde oprettet kolonier i Afrika og delt kontinentet imellem sig, fx ejede den belgiske konge personligt et område på størrelse med Europa. Området hed Fristaten Congo.

1) Hvordan opførte nogle europæere sig i Afrika i perioden? Læs og sammenlign først de to teksters (a og b) beskrivelse af, hvad europæerne gjorde i Fristaten Congo. Forklar dernæst, hvorfor der mon er forskel på de to tekster?

a) *"... I går var det 100 år siden, kong Leopold 2. blev tvunget til at overdrage sin koloni til den belgiske stat. Da havde han i løbet af få årtier, fra fristaten blev grundlagt i 1885, pint og plaget congoleserne så meget, at det til sidst blev for meget for stormagterne USA og England. De pressede ham til at overdrage kolonien til det Belgien, der modvilligt gik med til at modtage den. (...) Kongen (Leopold 2.) og hans mænd var racister, kapitalister og sadister på jagt efter maksimal profit for minimal investering. Hovedindtægten fik de fra naturgummi, men der var også gode penge i elfenben. Belgierne tvang afrikanerne til at tappe de vildtvoksende gummitræer i den vidstrakte regnskov i Congo-bækkenet. Tappede de ikke nok, fik de deres hænder hugget af. Belgierne tvang de sorte til at knokle i fristatens olieplantager, anlægge dens veje og bygge dens byer og jernbaner. Belgierne udlevede deres skyggesider i det sorte Afrika. De samlede sommerfugle med den ene hånd og huggede hoveder af med den anden hånd. De blev båret i køjer af de sorte, men klagede over de dovne negere. De dræbte hundredtusinder, måske millioner, af afrikanere (...)."*

Uddrag af Jens Ejsings artikel "Congos makabre historie", 2008, Berlingske Tidende.

b) *"... Kongolandene er udstykket mellem flere af Europas lande. Kongostaten inde midt i Afrika tilhører Belgien (...). Siden europæerne har taget Kongolandene i besiddelse, er der sket store forandringer dernede. Der er anlagt veje, jernbaner og havne og bygget broer over floderne. Arabernes slavejagter er standset. Og der er så nogenlunde gjort ende på stammernes kampe mod hverandre. Desuden er der i mange egne blevet sat en stopper for menneskeæderiet. Og de kristne missionærer kan nu i fred virke blandt de indfødte. Men det kan ikke nægtes, at europæerne tit har behandlet de stakkels sorte grusomt og hårdt..."*

Uddrag fra geografibogen "Den vide verden II", 1911

2)

Analysér den satiriske karikaturtegning fra 1805 nedenfor: Hvilke virkemidler gør James Gillray brug af i kompositionen, farvevalg og personskildring og hvilken stemning ønsker han at formidle?

©Wiki Commons

Billedetekst: **Titel: The Plumb-pudding in danger, or, State epicures taking un petit souper.** Satirisk karikatur af James Gillray fra 1805, forestiller William Pitt og Napoleon, som deler verden mellem sig. Pitt tager oceanet og Napoleon Europa.

Morten Wiell Buttenschøn
Pædagogisk konsulent i historie og samfundsfag
CFU, Københavns Professionshøjskole
Marts 2019